**Товарищество с ограниченной ответственностью «Daryn Ustaz» педагогтердің кәсіби біліктілігін арттыру орталығы**
БИН: 240140015624
050000, г. Алматы, ул. Богенбай Батыра, дом 150
Тел.: +7 702 606 96 97
E-mail: daryn.tutor@gmail.com

**Daryn Ustaz**

**Педагогтердің кәсіби біліктілігін арттыру орталығы «Daryn Ustaz» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі**
БСН: 240140015624
050000, Алматы қ., Бөгенбай Батыр к., 150 үй
Тел.: +7 702 606 96 97
E-mail: daryn.tutor@gmail.com

# «Психологиялық-педагогикалық қолдау жүйесіндегі арнайы педагогтің кәсіби құзыреттерін дамытудың заманауи тәсілдері»

біліктілікті арттыру курсының

## БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

**Сағат саны: 80 ак.сағ.**

**Алматы 2026**

## 1. Жалпы ережелер

**Бағдарламаның өзектілігі**

Қазақстан Республикасының заманауи білім беру жүйесі барлық санаттағы, оның ішінде мүмкіндігі шектеулі балалар үшін сапалы білімге тең қолжетімділікті қамтамасыз етуге бағытталған. Бұл мемлекеттік саясаттың басымдықтарында, нормативтік-құқықтық актілерде, сондай-ақ ҚР «Білім туралы» заңында және Инклюзивті білім беруді дамыту тұжырымдамасында көрсетілген. Бұл құжаттарда ерекше білім беруді қажет ететін балаларға қолдау көрсетудің тұрақты жүйесін құру қажеттілігі, психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің бейінді маманы ретінде арнайы педагогтің маңызды рөлі айқындалған. Инклюзивті білім беруді дамыту тек қолжетімді ортаны ғана емес, дамуында тұрақты бұзылыстары бар балалармен жұмыс істеуге педагогтердің жоғары кәсіби дайындығын талап етеді. Бұл тұрғыда арнайы педагог қызметі ерекше мәнге ие, өйткені ол диагностика, түзете-дамытушылық көмек көрсету, педагогтер мен ата-аналарға кеңес беру, сондай-ақ сүйемелдеудің пәнаралық командасының жұмысына қатысу міндеттерін атқарады.

Білім стандарттарының жаңаруы, педагогтің кәсіби стандартының енгізілуі және ППҚҚ қызметінің жаңа ережелерінің бекітілуі (жағдайында жалпы білім беретін мекемелердегі арнайы педагогтердің жүйелі біліктілігін арттыру ерекше өзектілікке ие болды.

Тәжірибе көрсеткендей, көптеген педагогтер кәсіби міндеттердің кеңеюіне, әртүрлі бұзылыстармен жұмыс жасауға, құжаттаманы жүргізуге, жеке бағдарламаларды әзірлеуге және пәнаралық командада өзара әрекеттестікке бағытталған мақсатты оқытуды қажет етеді. Педагогикалық жағдай өзгеруде: ерекше білім беруді қажет ететін балалар саны өсуде, дамудағы бұзылыстар спектрі кеңеюде, отбасылар мен әкімшілік тарапынан талаптар артуда.

Арнайы педагог түзете функцияларын орындаумен қатар, мектептің инклюзивті мәдениетін қалыптастырудың белсенді қатысушысы болуы керек, жаңа технологияларды интеграциялап, отбасымен өзара әрекеттесіп, баланы білім беру және әлеуметтік ортада сүйемелдеуі тиіс. Ұсынылған біліктілікті арттыру бағдарламасы әлеуметтік-білім беру сұранысына жауап береді, инклюзивті орта жағдайында арнайы педагогтің қызметінің тиімділігі мен сапасын арттыруға ықпал етеді және мемлекеттік білім беру саясатының басымдықтары мен кәсіби стандарт талаптарына сәйкес келеді. Ол кәсіби құзыреттіліктерді кешенді жаңартуды қамтамасыз етіп, алған білімдерін нақты білім беру мекемесінің жағдайында тәжірибелік қолдануға бағытталған.

**Мемлекеттік басымдықтармен және әлемдік трендтермен байланысы**

«Психологиялық-педагогикалық қолдау жүйесіндегі арнайы педагогтің кәсіби құзыреттерін дамытудың заманауи тәсілдері» біліктілікті арттыру бағдарламасы Қазақстан Республикасының білім беру жүйесін дамытудағы басым бағыттарымен тікелей байланысты және мүмкіндігі шектеулі білім алушыларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсетудегі халықаралық

тәжірибелерді көрсетеді. Мемлекеттік деңгейде сапалы білімге тең қолжетімділікті қамтамасыз ету және оқушылардың жеке ерекшеліктерін есепке алатын жағдайлар жасау негізгі міндеттердің бірі болып табылады. Бұл ҚР «Білім туралы» заңында, Білім беруді дамытудың 2029 жылға дейінгі тұжырымдамасында (ҚР Үкіметінің 28.03.2023 жылғы № 249 қаулысы), ППҚҚ қызметінің жаңа ережелерінде (ҚР Оқу-ағарту министрлігінің 29.04.2025 жылғы № 92 бұйрығы) бекітілген. Халықаралық деңгейде бағдарлама Қазақстан қабылданған БҰҰ-ның мүгедектердің құқықтары туралы конвенциясына, БҰҰ Тұрақты даму мақсаттарына (әсіресе 4-ші мақсатқа) және ЮНЕСКО ұсынымдарына сәйкес келеді. Бағдарлама педагогтердің құзыреттіліктерін қалыптастыруға, ППҚҚ әлеуетін күшейтуге және әлемдік білім беру трендтеріне сәйкес келеді.

## 2. Глоссарий

**Инклюзивті білім беру** – ерекше білім беруді қажет ететін балалар мен білім алушылардың жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, білім алуға барлығына тең қолжетімділікті қамтамасыз ететін процесс.

**Психологиялық-педагогикалық қолдау**– білім беру ұйымдарында жүзеге асырылатын, оның ішінде ерекше білім беруді қажет ететін балалардың қажеттіліктерін бағалау негізінде әлеуметтік және психологиялық-педагогикалық жағдайларды жасау арқылы білім алушылардың табысты оқуына және дамуына арналған жүйелі ұйымдастырылған қызмет.

**Арнайы психологиялық-педагогикалық қолдау** – қызметтің қандай да бір түрін орындау қабілеттерін қалпына келтіруге немесе оның орнын толтыруға бағытталған көрсетілетін қызметтер мен іс-шаралар кешені;.

**Мүмкіндігі шектеулі бала (балалар) (бұдан әрі – МШ балалар)** – белгіленген тәртіппен расталған, туа біткен, тұқым қуалаған, жүре пайда болған аурулардан немесе жарақаттардың салдарынан тіршілік етуі шектелген, дене және (немесе) психикалық кемістігі бар он сегіз жасқа дейінгі бала (балалар).

**Командалық бағалау** – педагогтер тобының ерекше білім беру қажеттіліктерін, түзете-дамыту бағдарламасының негізгі бағыттарын айқындауы және арнайы психологиялық-педагогикалық қолдаудың тиімді әдістерін таңдауы;

**Ерте педагогикалық көмек** – баланың дамуындағы бұзылыстарды ерте анықтау;

**Түзете-компенсаторлық бағыттылық** – ағзаның сақталған анализаторлары, функциялары мен жүйелерін ескере отырып, бұзылыстарды алдын алу және түзету;

**Түзете-дамытушылық бағыттылық** – даму бұзылыстарын жеңу үшін жағдай жасау;

**Ойлау, тіл және коммуникацияны дамыту** – оқуда және әлеуметтенуде табысқа жетуді қамтамасыз ету үшін сөйлеу, ойлау, қарым-қатынас мәселелерін шешу;

**Сараланған және жеке тәсіл** – түзету жұмысының әдістерін, нысандары мен құралдарын таңдау кезінде әр баланың жеке ерекшеліктері, қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескеру;

**Тұлғаға бағдарланған тәсіл** – баланың жеке дамуын қолдау және оның әлеуетін ашу;

**Іс-әрекеттік тәсіл** – практикалық іс-әрекет арқылы баланы оқыту, дамыту және әлеуметтік бейімдеу процесіне белсенді қатыстыру.

**Сараланған және жеке көзқарас** – әр баланың жеке ерекшеліктерін, қажеттіліктерін және мүмкіндіктерін түзету жұмыстарының әдістерін, формаларын және құралдарын таңдауда есепке алу.

**Жеке тұлғаға бағытталған тәсіл** – баланың жеке дамуына қолдау көрсету және оның әлеуетін ашу.

**Жеке білім беру бағдарламасы (ЖББ)** – нақты білім алушы үшін оның ерекше білім беру қажеттіліктерін, мүмкіндіктерін және психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияның ұсынымдарын ескере отырып әзірленетін, білім мазмұнын игеру жағдайларын қамтамасыз етуге бағытталған бағдарлама.

**Ерекше білім беру қажеттіліктері** – сапалы білім алуды қамтамасыз ететін көмек пен қызметтерге деген қажеттілік.

**Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау** – білім алуға қажетті арнайы жағдайларды анықтау.

**Білім алу үшін арнайы жағдайлар** – ерекше білім беруді қажет ететін, сондай-ақ мүмкіндігі шектеулі балалардың білім беру бағдарламаларын игеруі үшін қажетті оқу, арнайы, жеке дамыту және түзете-дамыту бағдарламалар мен әдістерді, техникалық, оқу және өзге де құралдарды, өмір сүру ортасын, психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді, медициналық, әлеуметтік және өзге де қызметтерді қамтитын жағдайлар.

**Педагогикалық тексеру** – балалардың интеллектуалдық даму ерекшеліктерін және олардың жас нормаларына сәйкес ойын қызметіне, білім алуға және қарым-қатынас жасауға әлеуеттік мүмкіндіктерін анықтау.

**Оқу бағдарламасы** – әрбір оқу пәні, пәндік пән және (немесе) модуль бойынша меңгерілуге тиісті білімнің, іскерліктің, дағдылардың және құзыреттіліктердің мазмұны мен көлемін анықтайтын бағдарлама.

**Оқу жоспары** – білім берудің тиісті деңгейіндегі білім алушылардың оқу пәндерінің, оқу пәндерінің және (немесе) модульдердің, кәсіби тәжірибенің, оқу қызметінің басқа да түрлерінің тізбесін, реттілігін, көлемін (еңбек сыйымдылығын) және бақылау формаларын регламенттейтін құжат.

## 3. Бағдарламаның тақырыбы

Бағдарламаның жаңашылдығы біліктілікті арттыру бағдарламасы мазмұндық, әдістемелік және технологиялық тұрғыдан жаңашылдығымен ерекшеленеді, нормативтік-құқықтық база, кәсіби стандарттар және жалпы білім беру жүйесінде мүмкіндігі шектеулі балаларды қолдау тәжірибесіндегі өзгерістерге сәйкес келеді.

Жаңа нормативтік құжаттарға сәйкес мазмұнды өзектілендіру.

Бағдарлама ҚР Оқу-ағарту министрлігінің 29.04.2025 жылғы № 92 «Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің жұмыс ережелерін бекіту туралы» бұйрығы, ҚР «Білім туралы» заңының жаңа редакциялары, 2029 жылға дейінгі білім беруді дамыту тұжырымдамасы және Педагогтің кәсіби стандартының негізгі ережелері ескеріліп әзірленген. Бұрын қолданыста болған бағдарламалармен салыстырғанда, арнайы педагогтің қолдау командасының мүшесі, консультант, жеке білім беру маршрутын үйлестіруші, арнайы жағдайларды жасаушы және әдістемелік процестің белсенді қатысушысы ретіндегі кеңейтілген функциялары қарастырылған.

Заманауи арнайы педагогтің құзыреттіліктерін кешенді ашу.

Бағдарлама құрылымы диагностика және түзете көмегінің дәстүрлі аспектілерімен қатар этика, цифрлық сауаттылық, soft skills, әдістемелік белсенділік және пәнаралық өзара әрекеттесу мәселелерін қамтитын алты модульден тұрады. Бұл тыңдаушылардың білім беру ортасы трансформациясы жағдайындағы арнайы педагогтің кәсіби рөлін тұтас түсінуін қалыптастырады.

Бұрын біліктілікті арттыру жүйесінде ұсынылмаған модульдерді енгізу.

Бағдарламаға алғаш рет енгізілген тақырыптық блоктар:

Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеудің стратегиялары, мұнда мүмкіндігі шектеулі балалардың жекелендіру және әлеуметтендіру технологиялары ашылады;

Әдістемелік белсенділік және кәсіби өсу, мұнда авторлық бағдарламаларды әзірлеу, тиімділікті өзіндік бағалау және педагогтің мансап траекториясы мәселелері қарастырылады;

Диагностика және мониторингте жасанды интеллектті пайдалану, бұл арнайы педагогикадағы цифрлық шешімдерді енгізудің халықаралық трендтерін көрсетеді.

Тәжірибеге бағытталған тәсіл және қолдау қызметінің нақты міндеттерімен байланысы.

Курс арнайы педагогтің қызмет құрылымынан бастап түзете-дамыту сабақтарды ұйымдастыру, мүмкіндігі шектеулі балаларды командалық бағалау және жеке бағдарламаларды құрастыруға дейінгі көптеген қолданбалы тақырыптарды қамтиды. Тақырыптар кейстермен, құжаттар үлгілерімен, іс-әрекет алгоритмдерімен, әкімшілікпен, педагогтермен және отбасымен өзара әрекеттесу технологияларымен сүйемелденеді. Бұл алынған білімдердің мектеп жағдайында тікелей қолданылуын қамтамасыз етеді.

Кәсіби пәнаралық дағдыларды қалыптастыру.

Бағдарлама академиялық түрде құрастырылған дәстүрлі бағдарламалардан ерекшеленіп, арнайы педагогтің коммуникативтік құзыреттілігі, ойлау икемділігі, стресс тұрақтылығы, ынтымақтастық пен өзіндік рефлексияға дайындығы сияқты soft skills дағдыларын дамытуға бағытталған. Бұл дағдылар модульдер мазмұнында көрініс тауып, кәсіби стандарттың талаптары мен мүмкіндігі шектеулі балалармен жұмыс істеудің жаңа шарттарына жауап береді.

Дәстүрлі және инновациялық компоненттердің үйлесімі.

Бағдарлама арнайы педагогиканың классикалық қағидаттары (тексеру, түзете, дамыту) мен заманауи педагогикалық технологияларды (цифрландыру, жасанды интеллект, даму траекториясын жобалау, отбасымен және қоғаммен икемді қарым-қатынас түрлері) үйлестіреді. Мұндай тәсіл арнайы педагогтың кәсіби құзыреттіліктерінің тұрақтылығын қамтамасыз етеді.

Бағдарлама мазмұндық және құрылымдық жаңашылдығымен ерекшеленеді, мүмкіндігі шектеулі балаларға білім беру саласындағы өзекті мәселелерге жауап береді және жалпы білім беру жағдайындағы арнайы педагогтің кәсіби қызметінің жаңа сапасын қалыптастыру үшін берік әдістемелік және тәжірибелік негіз құрайды.

**Білім беру жүйесіндегі ұқсас бағдарламалардың бар-жоғын талдау**

Қазіргі таңда Қазақстан Республикасының педагогикалық қызметкерлерінің біліктілігін арттыру жүйесінде психологиялық-педагогикалық қолдау қызметі (ППҚҚ) жағдайында арнайы педагогтің кәсіби қызметін дамытуға бағытталған бағдарламалар шектеулі көлемде ұсынылған. Қолданыстағы курстардың басым бөлігі инклюзивті білім беру немесе ерекше білім беруді қажет ететін балаларды жалпы қолдауды ұйымдастыру аясындағы кеңірек тақырыптармен қамтылған. Алайда, арнайы педагогтің қызметіне қойылатын заманауи талаптарды нормативтік және тәжірибеге бағытталған форматта кешенді түрде біріктіретін бағдарламалар бүгінгі күні жоқтың қасы.

Қазіргі қолданыстағы курстарда («Өрлеу», НЗМ, Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы) жалпы инклюзивті саясатқа, арнайы педагогиканың жеке бағыттарына немесе белгілі бір әдістемелер бойынша даярлауға басымдық беріледі. Бұл ретте төмендегі мәселелерді қамтитын модульдер жеткіліксіз ұсынылған:

ҚР Оқу-ағарту министрлігінің 29.04.2025 жылғы № 92 бұйрығымен бекітілген ППҚҚ нақты функционалдық моделі;

арнайы педагог қызметінде soft skills пен цифрлық құзыреттіліктерді біріктіру;

диагностикалау мен мониторингте жасанды интеллект пен цифрлық платформаларды қолдануды қамтитын заманауи қолдау технологиялары;

әдістемелік белсенділік, кәсіби өзін-өзі дамыту және жалпы білім беру жағдайында арнайы педагогтің мансаптық навигациясы.

Халықаралық тәжірибеде (мысалы, Финляндия, Германия, Канада елдерінің мамандарды даярлау және біліктілігін арттыру бағдарламаларында) арнайы педагогтердің командалар құрамындағы жұмысына бағытталған курстар бар, алайда олар басқа нормативтік және құрылымдық негіздерде әзірленгендіктен, Қазақстанның ППҚҚ жүйесінің ерекшеліктерін ескермейді.

Ұсынылып отырған бағдарлама Қазақстан Республикасының педагогтердің біліктілігін арттыру жүйесінде тікелей аналогтарға ие емес. Бағдарламаның бірегейлігі арнайы педагогтің ППҚҚ құрамындағы кәсіби рөліне мақсатты бағытталуымен, нормативтік базаны, арнайы педагогиканың заманауи тәсілдерін, цифрлық технологияларды және пәнаралық өзара

әрекеттесуді интеграциялауымен ерекшеленеді. Бұл бағдарлама жалпы білім беру мектебі жағдайында мүмкіндігі шектеулі балаларды тиімді қолдауға қабілетті кадрлық әлеуетті қалыптастырудағы білім беру жүйесінің өзекті сұранысына толық жауап береді.

## 4. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері, күтілетін нәтижелер

**Білім беру бағдарламасының мақсаты** –нормативтік-құқықтық базаны, заманауи әдістемелерді, қолдаутехнологиялары мен ерекше білім беруді қажет ететін білім алушылармен жұмысқа арналған практикалық құралдарды меңгеру арқылы педагогтердің инклюзивті білім беру саласындағы кәсіби құзыреттілік деңгейін арттыру.

Бағдарлама инклюзия міндеттерін іс жүзінде шешуге бағытталған және педагогтердің сан алуан білім алушылар жағдайында жұмыс істеуге және әрбір бала үшін арнайы жағдайлар жасауға дайындығын қалыптастыруға бағдарланған.

**Бағдарламаның міндеттері**

Педагогтердің инклюзивті білім беруді нормативтік-құқықтық қамтамасыз ету бойынша білімдерін өзектендіру.

Тыңдаушылардың ерекше білім беруді қажет ететін балаларды психологиялық-педагогикалық диагностикалау және қолдау жөніндегі құзыреттерін дамыту.

Жеке оқу бағдарламаларын (ЖБ) әзірлеу, бейімдеу және іске асыру бойынша практикалық дағдыларын қалыптастыру.

Тыңдаушыларды инклюзивті оқытудың заманауи әдістемелері мен стратегияларын қолдануға үйрету.

Ерекше білім беруді қажет ететін  білім алушыларды сүйемелдеуде цифрлық білім беру ресурстары мен жасанды интеллект мүмкіндіктерімен таныстыру.

Қолдау командасында пәнаралық және кәсіби өзара әрекеттестік қабілеттерін дамыту.

Педагогтердің білім беру ұйымында инклюзивті білім беру ортасы мен мәдениетін қалыптастыруға дайындығын арттыру.

**Бағдарламаның күтілетін нәтижелері:**

Инклюзивті білім беру және оны реттейтін нормативтік-құқықтық база бойынша сенімді білімге ие болады.

Ерекше білім беруді қажет ететін балалардың білім алу қажеттіліктері мен мінез-құлық ерекшеліктерін диагностикалау әдістерін қолданады.

Жеке оқу бағдарламаларын (ЖОБ) әзірлеп, жүзеге асырады, олардың тиімділігін бағалау және мониторинг жүргізу жүйесін енгізеді.

Білім алушылардың жеке ерекшеліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып, заманауи инклюзивті әдістемелерді пайдаланады.

Білім беру үдерісінде қолданылатын цифрлық ресурстар мен жасанды интеллект элементтерімен жұмыс істеу дағдыларын меңгереді.

Кәсіби қолдау командасы шеңберінде тиімді өзара әрекеттестік жасау қабілетін көрсетеді.

Инклюзивті мәдениет қағидаттарын енгізеді, қолайлы білім беру ортасын қалыптастырады және ерекше білім беруді қажет ететін балалар үшін арнайы жағдайлар қамтамасыз етеді.

## 5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

**Модуль 1. Заманауи білім беру жүйесіндегі арнайы педагогтің кәсіби қызметі**

| | |
|---|---|
| **Модульдің мақсаты:** | Жалпы білім беру жүйесінде арнайы педагогтің кәсіби рөлі, функциялары, құзыреттіліктері және нормативтік негіздері туралы тыңдаушыларда тұтас түсінік қалыптастыру, сондай-ақ оның психологиялық-педагогикалық қолдау қызметі (ППҚҚ) құрылымындағы орны мен міндеттерін анықтау. |
| **Модульдің міндеттері:** | Тыңдаушыларды қолданыстағы заңнама мен кәсіби стандарт негізінде арнайы педагогке қойылатын заманауи талаптармен таныстыру;<br>Арнайы педагогтің ППҚҚ аясындағы функционалдық міндеттері мен кәсіби жауапкершілік аймағын ашып көрсету;<br>Мүмкіндігі шектеулі балалармен жұмыс жасайтын маманның кәсіби қызметіндегі этикалық қағидалар мен құқықтық нормалардың маңыздылығын негіздеу;<br>Білім беру ұйымындағы ППҚҚ жұмысының құрылымын, міндеттерін және пәнаралық механизмдерін нақтылау;<br>Арнайы педагогтің негізгі кәсіби құзыреттіліктерінің мазмұнын ашу, соның ішінде пәндік-тәжірибелік дағдылар (hard skills) мен тиімді өзара әрекеттесу үшін қажетті икемді кәсіби дағдыларды (soft skills) қамту. |
| **Модульдің күтілетін нәтижелері:** | Арнайы педагог пен ППҚҚ қызметін реттейтін негізгі нормативтік құжаттарды біледі;<br>Арнайы педагогтің кәсіби функцияларын, құқықтары мен міндеттерін түсінеді; |

| | |
|---|---|
| | ППҚҚ рөлін, міндеттерін, командалық жұмыс пен өзара әрекеттесу қағидаларын басқа сүйемелдеу қатысушыларымен анықтайды;<br>Кәсіби этиканың маңыздылығын, балалардың құқықтарын сақтау және қызметтік өзара әрекеттесу нормаларын ұғынады;<br>Өзінің кәсіби әрекеттерін құзыреттілік талаптарына сәйкестендіре алады, соның ішінде арнайы әдістемелерді меңгеру мен эмпатия, коммуникация, стресс тұрақтылығы және рефлексия сияқты икемді дағдыларды (soft skills) дамыта алады. |
| **Модуль сипаттамасы:** | Модуль бағдарламаны ашып, арнайы педагогтің кәсіби және қолданбалы қызметінің аспектілерін ары қарай игеруге негіз қалайды. Модуль аясында тыңдаушылар нормативтік-құқықтық және кәсіби базаны оқып үйренеді, ППҚҚ мамандары ретіндегі өз жауапкершілік аймағын анықтайды, күтілетін функцияларды нақты педагогикалық практикамен салыстырады. Педагогтің кәсіби стандартына, ҚР Оқу-ағарту министрлігінің 29.04.2025 жылғы № 92 бұйрығына және арнайы педагогтің біліктілік сипаттамаларына ерекше назар аударылады. Сондай-ақ балалардың осал санаттарымен жұмыс істегендегі этикалық қағидалар, ППҚҚ құрылымы мен командалық өзара әрекеттесу ерекшеліктері қарастырылады. Модуль кәсіби құзыреттіліктерге баса назар аударумен аяқталады: қатты (hard skills) және икемді (soft skills) дағдылардың үйлесімі. |

**Модуль 2. Арнайы педагогтің диагностикалық құзыреттілігі**

| | |
|---|---|
| Модульдің мақсаты: | Тыңдаушыларда мүмкіндігі шектеулі білім алушылардың диагностикасы саласында, оның ішінде педагогикалық тексерулерді жүргізу, ерекше білім беру қажеттіліктерін командалық бағалау, нәтижелерді талдау және даму динамикасын заманауи цифрлық және интеллектуалды құралдар арқылы мониторингілеу бойынша тұрақты білім мен тәжірибелік дағдыларды қалыптастыру. |
| Модульдің міндеттері: | ППҚҚ жұмысы аясында мүмкіндігі шектеулі білім алушылардың командалық диагностикасының қағидалары мен кезеңдерімен таныстыру;<br>Бұзылыстардың түрлері мен жас ерекшеліктеріне сәйкес арнайы педагогикалық тексеру әдістері туралы білімді жүйелеу;<br>Негізделген түзете-дамыту маршруттарды құру үшін диагностикалық нәтижелерді талдау және интерпретациялауды үйрету;<br>Даму динамикасын және іске асырылып жатқан қолдау бағдарламаларының тиімділігін бағалау тәсілдерін түсіндіру;<br>Мүмкіндігі шектеулі білім алушылардың даму деректерін диагностикалау, жинау, сақтау және талдауда цифрлық технологиялар мен жасанды интеллектті қолдану мүмкіндіктерін көрсету. |
| Модульдің күтілетін нәтижелері: | Білім беру қажеттіліктерін командалық бағалау алгоритмін біледі және оны білім беру ұйымы жағдайында қолдана алады;<br>Даму бұзылыстарының түрі мен деңгейін ескеретін заманауи арнайы педагогикалық тексеру әдістерін меңгереді;<br>Негізделген педагогикалық қорытынды жасау үшін алынған деректерді талдап, интерпретациялай алады;<br>Мүмкіндігі шектеулі баланың даму динамикасын мониторингілеу қағидаларын түсінеді және бақылау мен |

| | |
|---|---|
| | диагностика негізінде өзгерістерді тіркей алады;<br>Диагностика мен мониторингте цифрлық құралдар мен жасанды интеллект технологияларын (мысалы, сөйлеуді, мотрикаңы, жеке оқу жоспары бойынша прогресті талдау үшін ЖИ құралдары) қолдану мүмкіндіктерімен таныс, деректермен жұмыс істеудегі этика және қауіпсіздік талаптарын біледі. |
| Модуль сипаттамасы: | Бұл модуль арнайы педагогтің негізгі кәсіби құзыреттілігі – диагностиканы дамытуға бағытталған, себебі олсыз мүмкіндігі шектеулі балаларға жеке білім беру маршруттары мен қолдау бағдарламаларын тиімді құру мүмкін емес. Модуль аясында тыңдаушылар командалық бағалау тәртібін меңгереді, педагогикалық тексерудің заманауи және дәстүрлі әдістерімен танысады, талдау жүргізуді үйренеді, педагогикалық қорытындыларды құрастырып, нақты көмек стратегияларын ұсынады. Сондай-ақ түзете жұмыстарының тиімділігін объективті деректер негізінде бағалау тәсілдері қарастырылады. Модульдің қорытынды бөлігі – цифрлық диагностика құралдарын меңгеру және мониторингтің дәлдігін, қолжетімділігін және тұрақтылығын арттыру үшін жасанды интеллект элементтерін енгізу. Модуль арнайы педагогтің кәсіби міндеттері аясында мүмкіндігі шектеулі білім алушыларға негізделген және жеке көмек көрсету үшін маңызды негізді қалыптастырады. |

**Модуль 3. Түзете-дамыту бағдарламаларын жоспарлау және іске асыру**

| | |
|---|---|
| Модульдің мақсаты: | Тыңдаушыларда бұзылыстар түрлерін, жеке ерекшеліктерді және арнайы |

| | |
|---|---|
| | педагогиканың заманауи талаптарын ескере отырып, мүмкіндігі шектеулі білім алушыларға түзете-дамыту бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру бойынша тәжірибелік біліктер мен әдістемелік құзыреттіліктерді қалыптастыру. |
| Модульдің міндеттері: | Білім беру ұйымындағы түзете-дамыту бағдарламаларының құрылу қағидалары мен мазмұнымен таныстыру;<br>Зият бұзылыстары бар балаларға арналған түзету іс-шараларын жоспарлау және іске асыруды үйрету;<br>Сенсорлық бұзылыстары (есту, көру) бар балаларды қолдау әдістерімен таныстыру;<br>Арнайы педагог сабағының құрылымын, оның компоненттерін, мақсаттарын және бейімдеу тәсілдерін түсіндіру;<br>Түзету жұмысының тиімділігін арттыратын инновациялық және цифрлық тәсілдерді көрсету. |
| Модульдің күтілетін нәтижелері: | Модуль аяқталғаннан кейін тыңдаушы:<br>Түзете-дамыту бағдарламаларын құру қағидалары мен олардың нормативтік негіздерін түсінеді;<br>Әртүрлі бұзылыстары (зият, сенсорлық) бар білім алушылардың ерекшеліктеріне қарай түзету жұмыстарының мазмұны мен әдістерін бейімдей алады;<br>Мақсаттарды, жас ерекшеліктерін және даму деңгейін ескере отырып, мүмкіндігі шектеулі білім алушымен жеке сабақтың құрылымы мен мазмұнын әзірлей алады;<br>Ойындар, визуалды және мультимедиялық материалдар сияқты арнайы педагогиканың заманауи әдістері мен тәсілдерін практикада қолданады;<br>Сабақтарды дайындау және өткізу, прогресті талдау, көрнекі және бейімделген тапсырмаларды әзірлеу үшін негізгі цифрлық құралдарды меңгерген. |

| | |
|---|---|
| Модуль сипаттамасы: | 3-модуль тыңдаушыларда жалпы білім беру жүйесіндегі мүмкіндігі шектеулі білім алушыларға қолдау көрсетудің негізгі құралы ретінде түзете-дамыту бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру дағдыларын дамытуға бағытталған. Зият және сенсорлық бұзылыстары бар балаларды қолдаудағы тәсілдер айырмашылығына ерекше назар аударылады. Тыңдаушылар бағдарламалардың мазмұнын, мақсаттарды анықтауды, әдістемелік құралдарды таңдауды, сондай-ақ арнайы педагог сабағының құрылымын, оның ішінде кіріспе, негізгі және қорытынды кезеңдерді, тапсырмалар түрлерін және мотивациялық элементтерді меңгереді.<br>Модульдің практикалық бөлігі сценарийлер мен оқу материалдарының мысалдарын, бейнефрагменттерді талдауды, жағдайларды модельдеуді қамтиды. Қорытынды бөлім арнайы педагогикада қолданылатын инновациялық және цифрлық технологияларға арналған: интерактивті презентациялар, бейімделгіш тренажерлар, кеңейтілген шынайылық элементтері, сенсорлық және сөйлеу дамуына арналған қосымшалар, визуалды кестелер, сабақтарды басқаруға арналған АКТ-навигация және т.б.<br>Модуль тыңдаушыларда білім беру процесімен интеграцияланған және білім алушылардың нақты жетістіктеріне бағытталған нәтижелі, мақсатты түзету жұмыстарын жобалау және жүргізу сенімділігін қалыптастырады. |

**Модуль 4. Мүмкіндігі шектеулі балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау стратегиялары**

| | |
|---|---|
| Модульдің мақсаты: | Тыңдаушыларда мүмкіндігі шектеулі білім алушыларды жалпы білім беретін |

| | |
|---|---|
| | мектепте олардың жас ерекшеліктерін, жеке, танымдық және коммуникативтік ерекшеліктерін ескере отырып психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету құзыреттіліктерін дамыту, сондай-ақ оқыту мен тәрбиелеуде жекелендіру және саралау стратегияларын қолдануды үйрету. |
| Модульдің міндеттері: | Әртүрлі бұзылыстары (зият, сенсорлық, кешенді) бар балалардың жас және жеке даму ерекшеліктерімен таныстыру;<br>Зият бұзылыстары бар білім алушыларға арналған жеке оқу жоспары (ЖОЖ) және жеке оқу бағдарламасын (ЖОБ) жобалау және іске асыруды үйрету;<br>Зият бұзылыстары бар балалардың жеке пәндік оқытуын ұйымдастыру технологиялары мен тәсілдерін ұсыну;<br>Қолдау көрсетудің педагогикалық стратегияларын: жекелендіру, сараланған тәсіл, тапсырмалар мен жағдайларды бейімдеу дағдыларын қалыптастыру;<br>Мүмкіндігі шектеулі балалардың сыныпта және сабақтан тыс қызметте әлеуметтенуіне және қарым-қатынас жасауын дамытуға педагогикалық көмек көрсету әдістерін ашу. |
| Модульдің күтілетін нәтижелері: | Модуль аяқталғаннан кейін тыңдаушы:<br>Әртүрлі даму бұзылыстары бар білім алушылардың психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін түсінеді;<br>Білім алушының білім беру және өмірлік мақсаттарын ескере отырып, ЖОЖ және ЖОБ әзірлеп, түзете алады;<br>Сабақ және сабақтан тыс қызмет шеңберінде жеке оқытуды ұйымдастыру әдістерін меңгерген;<br>Мүмкіндігі шектеулі балаларды оқыту мен тәрбиелеуде сараланған және жекелендірілген тәсілдерді қолданады; |

| | |
|---|---|
| | Мүмкіндігі шектеулі баланың мектептегі және әлеуметтік ортаға бейімделуі үшін қарым-қатынас, өзін-өзі күту және кірігу дағдыларын қалыптастыруға ықпал етеді. |
| Модуль сипаттамасы: | 4-модуль арнайы педагогтің кәсіби қызметінің негізгі аспектілерінің бірі – мүмкіндігі шектеулі білім алушыларды білім беру ортасында ұзақ мерзімді қолдауға бағытталған. Ол даму ерекшеліктерін, оқу мақсаттарын бейімдеуді, оқу қарқынын, мазмұнын және материалды ұсыну формаларын ескере отырып, білім беру процесін ұйымдастырудың қағидалары мен формаларын ашады. Жеке оқу жоспары (ЖОЖ) мен жеке оқу бағдарламасын (ЖОБ), әсіресе зият бұзылыстары бар балалар үшін жүзеге асыруға ерекше назар аударылады.<br>Жеке форматта оқыту стратегиялары: тапсырмаларды іріктеуден бастап мотивацияға, прогресті бағалауға және оқу қызметіне қосуға дейін қарастырылады. Практикалық бөлімде мүмкіндігі шектеулі балалардың әлеуметтік-коммуникативтік дамуы, олардың ұжымға табысты кірігуінің шарты ретінде ерекше назар аударылады. Курс қатысушылары нақты кейстерді талдайды, бейімделген тапсырмалар үлгілерін әзірлейді, жеке және топтық оқыту барысында қолдау және сүйемелдеу тәсілдерін талқылайды.<br>Модуль тыңдаушыларда әр баланың мүмкіндіктері мен қажеттіліктеріне құрметпен қарауға негізделген мақсатты, икемді және қолдаушы педагогикалық стратегияны қалыптастыру қабілетін дамытуға бағытталған. |

**Модуль 5. Білім алуға қолжетімді ортаны ұйымдастыру және пәнаралық өзара әрекеттесу**

| | |
|---|---|
| Модульдің мақсаты: | Тыңдаушыларда мүмкіндігі шектеулі балалар үшін қолжетімді білім беру ортасын құру және мектеп ішіндегі, сондай-ақ одан тыс жерлердегі – педагогтермен, әкімшілікпен, ата-аналармен және сыртқы ұйымдармен тиімді пәнаралық өзара әрекеттестікті дамыту бойынша құзыреттіліктерді қалыптастыру. |
| Модульдің міндеттері: | Әртүрлі білім беру қажеттіліктерін ескеретін білім беру ортасын жобалау мен ұйымдастыру қағидаларымен таныстыру;<br>Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметіндегі (ППҚҚ) командалық жұмыс ерекшеліктерін, қатысушылардың рөлдері мен жауапкершілік аймақтарын ашып көрсету;<br>Мүмкіндігі шектеулі балаларды қолдау мәселелері бойынша педагогикалық ұжыммен және мектеп әкімшілігімен конструктивті өзара әрекеттесу дағдыларын қалыптастыру;<br>Ата-аналармен өзара әрекеттесудің модельдері мен тәжірибелерін көрсету: ақпараттық қарым-қатынастан белсенді серіктестікке дейін;<br>Әлеуметтік, сараптамалық ұйымдармен, ҮЕҰ және қауымдастықтармен сыртқы өзара әрекеттесу мүмкіндіктерін көрсету. |
| Модульдің күтілетін нәтижелері: | Модуль аяқталғаннан кейін тыңдаушы:<br>Мүмкіндігі шектеулі балалардың білім алуға қолжетімділігін қамтамасыз ететін білім беру ортасын ұйымдастырудың қағидалары мен нормативтік негіздерін біледі;<br>ППҚҚ аясында командалық қарым-қатынастарды құруды, рөлдерді бөлуді және қызметті үйлестіруді жүзеге асыра алады;<br>Педагогтермен және әкімшілікпен өнімді кәсіби қарым-қатынас орнатады; |

| | |
|---|---|
| | Ата-аналардың қатысуының түрлі формаларын ұйымдастырады: кеңес беруден баланың білім беру траекториясын бірлесіп жоспарлауға дейін;<br>Қолдау жүйесін күшейте алатын сыртқы құрылымдармен серіктестік қарым-қатынастарды бастамашы етеді және қолдайды. |
| Модуль сипаттамасы: | 5-модуль мүмкіндігі шектеулі балаларды толыққанды қолдауды қамтамасыз етуге қажетті пәнаралық үйлестірудің негізгі аспектілеріне арналған. Білім беру ортасын ұйымдастыруға ерекше назар аударылады, мұнда барлық санаттағы балаларды кіріктіру үшін қажетті архитектуралық, әдістемелік, психологиялық және әлеуметтік жағдайлар ескеріледі.<br>Тыңдаушылар командалық тәсілдің негіздерімен танысады: ППҚҚ командасында жауапкершілікті бөлуге, мұғалімдермен және әкімшілікпен диалог құруға, педагогикалық кеңестерге қатысуға үйренеді. Ата-аналармен өзара әрекеттесудің консультация өткізу мен ақпараттандырудан бастап, педагогикалық серіктестікті бірлесіп құруға дейінгі тәжірибелері талданады.<br>Модуль мектептен тыс серіктестік қағидаларымен де таныстырады: медициналық мекемелермен, әлеуметтік қолдау қызметтерімен ресурстық орталықтармен және кәсіби қауымдастықтармен өзара әрекеттесу қарастырылады. Курс қатысушылары кейстермен, құжаттар шаблондарымен (меморандумдар, қолдау маршруттары) жұмыс істейді, коммуникативті стратегиялар мен кері байланыс формаларын меңгереді. |

| | |
|---|---|
| | Модуль арнайы педагогте білім беру процесі қатысушылары арасында байланыстырушы буын болу және мүмкіндігі шектеулі баланы барлық деңгейде қолдаудың тұрақты, қолдаушы жүйесін құру қабілетін дамытуды қамтамасыз етеді. |

**Модуль 6. Арнайы педагогтің әдістемелік қызметі және кәсіби дамуы**

| | |
|---|---|
| Модульдің мақсаты: | Тыңдаушыларда кәсіби өсу мен әдістемелік белсенділікке тұрақты мотивацияны қалыптастыру, рефлексия дағдыларын дамыту, әдістемелік материалдарды жобалау, инновациялық педагогикалық тәжірибені енгізу және үздіксіз білім алудың жеке траекториясын құру. |
| Модульдің міндеттері: | Тыңдаушыларды өзінің кәсіби қызметіне өзіндік талдау мен рефлексия жасауға үйрету;<br>Әдістемелік жұмысқа қатысудың мүмкіндіктерімен және форматтарымен (ұйымдық, аудандық, өңірлік және республикалық деңгейлерде) таныстыру;<br>Мүмкіндігі шектеулі балаларға қолдау көрсету үшін авторлық бағдарламаларды, бейімделген материалдар мен әдістемелік ұсынымдарды әзірлеу дағдыларын дамыту;<br>Арнайы педагогтің кәсіби қызметіне инновациялық және цифрлық тәжірибелерді енгізудің формалары мен механизмдерін ұсыну;<br>Үздіксіз кәсіби даму қағидаттарын және білім беру жүйесінде мансап стратегиясын құруды түсіндіру. |
| Модульдің күтілетін нәтижелері: | Өзіндік бағалау мен кәсіби рефлексия тәсілдерін меңгерген, өз дамуының аймақтарын анықтай алады; |

| | |
|---|---|
| | Әдістемелік жұмысқа белсенді қатысады, тәжірибесімен бөліседі, баяндамалар, мақалалар мен әдістемелік өнімдерді дайындайды;<br>Мүмкіндігі шектеулі балалардың ерекшеліктерін және білім беру ұйымының талаптарын ескере отырып, авторлық әдістемелік бағдарламаларды әзірлейді;<br>Жаңа педагогикалық тәсілдерді енгізеді және инновацияларды өз тәжірибесіне бейімдейді;<br>Кәсіби стандарт пен кадрлық перспективаларға сәйкес кәсіби дамудың жеке бағытын жоспарлайды. |
| Модуль сипаттамасы: | 6-модуль бағдарламаны аяқтайды және арнайы педагогте тұрақты кәсіби даму, әдістемелік көшбасшылық пен инновациялық белсенділік қабілетін қалыптастыруға бағытталған. Бұл арнайы педагог тек түзету жұмысының орындаушысы ғана емес, сонымен қатар әдістемелік қауымдастықтың белсенді қатысушысы, зерттеуші және өзгерістердің қозғаушы күші екенін көрсетеді.<br>Тыңдаушылар өз қызметін талдауға, оны жақсарту үшін мақсаттар мен қадамдарды анықтауға, жұмыстың нәтижелерін дұрыс рәсімдеуге (портфолио, көпшілік алдында сөз сөйлеу, жарияланымдар) үйренеді. Авторлық бағдарламаларды, педагогтер мен ата-аналарға арналған ұсынымдарды әзірлеу механизмдері, сондай-ақ инновациялық тәжірибені енгізу қағидаттары (цифрлық технологиялар, жасанды интеллект, мультимодалды оқыту құралдары) меңгеріледі. Аттестаттау, сертификаттау, тәлімгерлік, сараптамалық топтар жұмысына қатысу, педагогикалық имиджді дамыту сияқты мансаптық және кәсіби траекториялар қарастырылады. |

| | |
|---|---|
| | Модуль бағдарламаның логикалық құрылымын аяқтап қана қоймай, тыңдаушыларды өз бетінше, бастамашыл және саналы кәсіби өсуге ынталандырады, бұл заманауи талаптар мен білім беру ортасына толық сай келеді. |

**80 академиялық сағатқа арналған аудиториялық оқытудың оқу-тақырыптық жоспары**

| № | Сабақтың тақырыбы | Дәріс | Практикалық сабақ | Семинар | Барлығы |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Модуль 1. Заманауи білім беру жүйесіндегі арнайы педагогтің кәсіби қызметі | | | | **9** |
| 1.1 | Арнайы педагогтің қызметіне қойылатын заманауи талаптар | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 1.2 | ППҚҚ аясындағы арнайы педагогтің функциялары міндеттері | 1 | 1 | 1 | 3 |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 1.3 | Арнайы педагогтің кәсіби қызметінің этикалық және құқықтық негіздері | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 2 | **Модуль 2.** Арнайы педагогтің диагностикалық құзыреттілігі | | | | 9 |
| 2.1 | Ерекше білім беруді қажет ететін балалардың ком параметрлер, алгоритмдер, әдістемелер | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 2.2 | Мүмкіндігі шектеулі балаларды арнайы педагогикалық тексеру | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 2.3 | Диагностика нәтижелерін талдау және интерпретациялау | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 3 | Модуль 3. Түзете-дамыту бағдарламаларын жоспарлау және жүзеге асыру | | | | 16 |
| 3.1 | Түзете-дамыту бағдарламасы – мүмкіндігі шектеулі балаларға көмек көрсетудің тиімді құралы: қағидалары, мазмұны және жүзеге асыру бағыттары | 2 | 1 | 1 | 4 |
| 3.2 | Зият бұзылыстары бар балалармен жүргізілетін түзете-дамыту жұмыстары | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 3.3 | Сенсорлық бұзылыстары бар балаларға түзете-дамыту жұмысы | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 3.4 | Арнайы педагогтің сабағының құрылымы: талаптар, компоненттер, практикалық мысалдар | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 3.5 | Арнайы педагогикадағы инновациялық және цифрлық технологиялар | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 4 | Модуль 4. Мүмкіндігі шектеулі балаларды психологи стратегиялары | | | | 16 |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 4.1 | Түрлі бұзылыстары бар балалардың жас ерекшеліктері мен жеке даму ерекшеліктері | 2 | 1 | 1 | 4 |
| 4.2 | Зият бұзылыстары бар балаларға арналған жеке оқу жоспары және жеке оқу бағдарламасы | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 4.3 | Зият бұзылыстары бар балаларды жеке пәндік оқытуды ұйымдастыру: тәсілдер мен технологиялар | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 4.4 | Мүмкіндігі шектеулі балаларды оқытудағы педагогикалық тәсілдер: жекелендіру, саралау, педагогикалық қолдау | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 4.5 | Мүмкіндігі шектеулі балалардың әлеуметтік бейімделуі және коммуникациясын дамыту | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 5 | Модуль 5. Білім алуға қолжетімді ортаны ұйымдастыру және пәнаралық өзара әрекеттесу | | | | 15 |
| 5.1 | Инклюзивті білім беру ортасын ұйымдастыру | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 5.2 | Психологиялық-педагогикалық қолдаудағы командалық тәсіл | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 5.3 | Педагогтар және әкімшілікпен өзара әрекеттесу | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 5.4 | Ата-аналармен ынтымақтастық түрлері: ақпаратта қатысуға дейін | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 5.5 | Қоғамдастықтар және ұйымдармен серіктестік | 1 | 1 | 1 | 3 |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 6 | Модуль 6. Арнайы педагогтің әдістемелік жұмысы және кәсіби дамуы | | | | 15 |
| 6.1 | Кәсіби қызметті рефлексиялау және өзін-өзі бағалау | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 6.2 | Әдістемелік жұмысқа және кәсіби қоғамдастыққа қатысу | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 6.3 | Авторлық бағдарламалар және әдістемелік ұсыныстар әзірлеу | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 6.4 | Инновациялық педагогикалық тәжірибені енгізу | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 6.5 | Үздіксіз кәсіби оқыту және мансаптық өсу | 1 | 1 | 1 | 3 |
| **Барлығы** | | | | | **80** |

**80 академиялық сағатқа арналған қашықтан оқытудың оқу-тақырыптық жоспары**

| № | Сабақтың тақырыптары | Видеосабақтар | Вебинар | Тыңдаушының өзіндік жұмыстары | Барлығы |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Модуль 1. Заманауи білім беру жүйесіндегі арнайы педагогтің кәсіби қызметі | | | | **9** |
| 1.1 | Арнайы педагогтің қызметіне қойылатын заманауи талаптар | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 1.2 | ППҚҚ аясындағы арнайы педагогтің функциялары міндеттері | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 1.3 | Арнайы педагогтің кәсіби қызметінің этикалық және құқықтық негіздері | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 2 | **Модуль 2.** Арнайы педагогтің диагностикалық құзыреттілігі | | | | 9 |
| 2.1 | Ерекше білім беруді қажет ететін балалардың параметрлер, алгоритмдер, әдістемелер | 1 | 1 | 1 | 3 |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 2.2 | Мүмкіндігі шектеулі балаларды арнайы педагогикалық тексеру | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 2.3 | Диагностика нәтижелерін талдау және интерпретациялау | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 3 | Модуль 3. Түзете-дамыту бағдарламаларын жоспарлау және жүзеге асыру | | | | 16 |
| 3.1 | Түзете-дамыту бағдарламасы – мүмкіндігі шектеулі балаларға көмек көрсетудің тиімді құралы: қағидалары, мазмұны және жүзеге асыру бағыттары | 2 | 1 | 1 | 4 |
| 3.2 | Зият бұзылыстары бар балалармен жүргізілетін түзету-дамыту жұмыстары | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 3.3 | Сенсорлық бұзылыстары бар балаларға түзету-дамытушылық жұмыс | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 3.4 | Арнайы педагогтің сабағының құрылымы: талаптар, компоненттер, практикалық мысалдар | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 3.5 | Арнайы педагогикадағы инновациялық және цифрлық технологиялар | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 4 | Модуль 4. Мүмкіндігі шектеулі балаларды психологи стратегиялары | | | | 16 |
| 4.1 | Түрлі бұзылыстары бар балалардың жас ерекшеліктері мен жеке даму ерекшеліктері | 2 | 1 | 1 | 4 |
| 4.2 | Зият бұзылыстары бар балаларға арналған жеке оқу жоспары және жеке оқу бағдарламасы | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 4.3 | Зият бұзылыстары бар балаларды жеке пәндік оқытуды ұйымдастыру: тәсілдер мен технологиялар | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 4.4 | Мүмкіндігі шектеулі балаларды оқытудағы педагогикалық тәсілдер: жекелендіру, саралау, педагогикалық қолдау | 1 | 1 | 1 | 3 |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 4.5 | Мүмкіндігі шектеулі балалардың әлеуметтік бейімделуі және коммуникациясын дамыту | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 5 | Модуль 5. Білім алуға қолжетімді ортаны ұйымдастыру және пәнаралық өзара әрекеттесу | | | | 15 |
| 5.1 | Инклюзивті білім беру ортасын ұйымдастыру | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 5.2 | Психологиялық-педагогикалық қолдаудағы командалық тәсіл | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 5.3 | Педагогтар және әкімшілікпен өзара әрекеттесу | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 5.4 | Ата-аналармен ынтымақтастық түрлері: ақпаратта қатысуға дейін | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 5.5 | Қоғамдастықтар және ұйымдармен серіктестік | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 6 | Модуль 6. Арнайы педагогтің әдістемелік жұмысы және кәсіби дамуы | | | | 15 |
| 6.1 | Кәсіби қызметті рефлексиялау және өзін-өзі бағалау | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 6.2 | Әдістемелік жұмысқа және кәсіби қоғамдастыққа қатысу | 1 | 1 | 1 | 3 |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 6.3 | Авторлық бағдарламалар және әдістемелік ұсыныстар әзірлеу | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 6.4 | Инновациялық педагогикалық тәжірибені енгізу | 1 | 1 | 1 | 3 |
| 6.5 | Үздіксіз кәсіби оқыту және мансаптық өсу | 1 | 1 | 1 | 3 |
| **Барлығы** | | | | | **80** |

## 6. Оқу процесін ұйымдастыру

«Психологиялық-педагогикалық қолдау жүйесіндегі арнайы педагогтің кәсіби құзыреттерін дамытудың заманауи тәсілдері» атты біліктілікті арттыру бағдарламасы бойынша оқу процесі модульдік құрылымды, тәжірибеге бағытталған оқу форматтарын және заманауи цифрлық білім беру технологияларын қолдану арқылы ұйымдастырылады.

Бағдарлама екі көлемде жүзеге асырылады:

80 академиялық сағат;

Оқыту формасы:

Аудиториялық – дәрістер, практикалық сабақтар және семинарлар оқытушының тікелей қатысуымен өтеді;

Қашықтан оқыту – бейне дәрістер, вебинарлар, тыңдаушылардың онлайн-платформада өз бетімен жұмыс жасауы, тьютор қолдауы және онлайн-форматта қорытынды аттестаттау.

Оқу процесінің құрылымы:

**Бейнесабақтар** – асинхронды түрде ұсынылған материалдар, теориялық контентті ыңғайлы уақытта оқуға мүмкіндік береді, презентация, сызба және әдістемелік мысалдармен сүйемелденеді;

**Вебинарлар** – оқытушымен және топпен синхронды онлайн-кездесулер, кейстерді бірлесіп талдауға, сұрақтарға жауап беруге және тәжірибені талқылауға бағытталған;

**Дәрістер** – арнайы педагогтің қызметінің тақырыптарын, ұғымдарын, функцияларын, нормативтік негіздерін теориялық негіздеу (аудиториялық немесе қашықтан оқыту түрінде);

**Практикалық сабақтар** – үлгілермен, нормативтік құжаттармен, кейстермен, ЖОБ, түзете-дамыту бағдарламаларын әзірлеумен және сабақтарды жобалаумен жұмыс істеу;

**Семинарлар** – ұжымдық талдау форматы, тәжірибе алмасу, әдістемелік шешімдер мен тәсілдерді талқылау;

**Тыңдаушылардың өздік жұмысы** – тапсырмаларды орындау, шағын жобаларды дайындау, бағдарламалар мен ұсыныстар әзірлеу, әдебиеттер мен нормативтік актілерді талдау;

**Қорытынды аттестаттау** – тестілеу түрінде, қорытынды жобаның (мысалы, ЖББ немесе әдістемелік өнім) презентациясы, кейсті талдау, қорғау немесе сараптамалық бағалау.

Бақылау және кері байланыс түрлері:

Әр модульдегі ағымдағы тапсырмалар (тәжірибе, шағын жобалар, бақылау сұрақтары);

Форум/чат немесе консультациялар арқылы кері байланыс және қолдау;

Сараптамалық тексеруі бар қорытынды жұмыс (жоба, презентация, әдістемелік материалдар).

Қашықтан оқыту форматын жүзеге асырудың техникалық шарттары:

Оқу платформасына қолжетімділік (Google Classroom, Moodle, Teams немесе ұйым таңдаған басқа платформа);

Вебинарлар өткізу үшін Zoom/Meet қосымшалары;

Электрондық оқу ресурстарымен қолдау: бейне, презентациялар, нормативтік құжаттар, үлгілер мен формалар.

Оқу процесін қамтамасыз ету:

Әр модуль бойынша оқу-әдістемелік пакет;

Өздік жұмысқа және практикалық тапсырмаларға арналған материалдар;

ЖББ, ЖОЖ, журналдар, қолдау карталары, көмек маршруттарының үлгілері;

Бейнематериалдарға, нормативтік базаға және мысалдарға қолжетімділік;

Қорытынды тапсырма – тыңдаушының практикалық жұмысын дайындау, қорғау және рецензиялау.

Оқу процесі ұйымдастырылған кезде келесілер ескерілген:
педагогтердің біліктілігін арттыру бағдарламаларына қойылатын қолданыстағы талаптар;

арнайы педагогтің білім беру жүйесіндегі нақты жұмыс жағдайлары;
оқытудың икемділігі, қолжетімділігі және тәжірибелік бағыттылығы.

Бағдарламаның форматтары, көлемі және мазмұны аудиториялық және қашықтан оқытуға бейімделген, бұл курсты Қазақстанның барлық өңірлерінен келген тыңдаушылар үшін қолжетімді және қолдануға ыңғайлы етеді.

## 7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

«Психологиялық-педагогикалық қолдау жүйесіндегі арнайы педагогтің кәсіби құзыреттерін дамытудың заманауи тәсілдері» атты біліктілікті арттыру бағдарламасының оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі модульдік құрылым, тәжірибеге бағдарланған оқыту, рефлексиялық тәсіл және тыңдаушылардың кәсіби тәжірибесін өзектілендіру қағидаларына негізделеді.

Бағдарлама өзара байланысқан алты модульден тұрады, олардың әрқайсысы теорияны белсенді меңгеруге, кәсіби әрекеттерді орындауға және

педагогикалық тәжірибені өзіндік талдауға бағытталған дидактикалық материалдар кешенімен қамтамасыз етілген.

Әрбір модульдің әдістемелік құрылымы мыналарды қамтиды:

**Теориялық блок:**

Дәрістер (бейне дәрістер) мен презентациялар;

Авторлық түсіндірмелі мәтіндер, нормативтік-құқықтық база;

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі, НЦПК, НЗМ, ЮНЕСКО ресурстарына сілтемелер.

**Тәжірибеге бағдарланған блок:**

Әдістемелік кейстер мен педагогикалық жағдайлар;

Үлгілер мен шаблондар: ЖОЖ, ЖОБ, қорытындылар, диагностикалық карталар, қолдау маршруты және басқалар;

Бұзылыстарды талдауға, технологияларды таңдауға, даму динамикасын бекітуге арналған әдістемелік кестелер.

**Бақылау-бағалау блогы:**

Өздік және топтық жұмысқа арналған тапсырмалар;

Өзіндік тексеру мен топтық талқылауға арналған сұрақтар;

Модуль бойынша өзіндік бағалау критерийлері (рефлексия парақтары, кәсіби іс-әрекеттер чек-парақтары, бақылау сұрақтары, мазмұн бойынша диагностикалық тесттер).

Бағдарламаның жалпы дидактикалық қамтамасыз етілуі:

Әдістемелік қолдау: материалдармен жұмыс жөніндегі ұсыныстар, жеке оқу траекториялары;

LMS-платформасында (Google Classroom, Moodle, Teams) ұйымдастырылған электрондық курс/модуль папкасы:

дәріс материалдары;

нормативтік база;

тапсырмалар, кейстер, презентациялар;

шаблондар мен рефлексиялық құралдар;

Қолдау формалары: онлайн-кеңес беру, тьюторлық қолдау, чаттар, форумдар;

Бағалау критерийлері: кестелер, рубрикаторлар, өзін-өзі бағалау парақтары және жобаға сараптамалық баға беру.

Модульдердің оқу-әдістемелік мазмұны:

**Модуль 1.** Заманауи білім беру жүйесіндегі арнайы педагогтің кәсіби қызметі

Әдістемелік материалдар: «біліктілік сипаттамасы – кәсіби стандарт – нақты әрекеттер» салыстырмалы кестесі;

Интерактив: кәсіби құзыреттілік картасын жасау;

Өзін-өзі бағалау: «ППҚҚ-дағы кәсіби рөлімді түсіну» чек-парағы;

Тапсырма: № 92 бұйрықтың талаптарына сәйкес арнайы педагог қызметінің профилін жасау.

**Модуль 2.** Арнайы педагогтің диагностикалық құзыреттілігі

Әдістемелік материалдар: алгоритмдер мен бланкілермен диагностикалық әдістемелер жинағы;

Тапсырмалар: нақты немесе модельденген кейстерді талдау және интерпретациялау;

Бұзылыстар мен тексеру әдістерін салыстыру кестесін пайдалану;

Цифрлық диагностика: ЖИ бағдарламаларымен және онлайн-сауалнамалармен жұмыс;

Өзін-өзі бағалау: «Диагностиканы жүргізудегі сенімділік. Даму парағы».

**Модуль 3.** Түзете-дамыту бағдарламаларын жоспарлау және жүзеге асыру

ЖОБ үлгісі мен түсіндірме нұсқаулығы бар шаблон;

Практикум: бұзылыстарды (зият, сенсорлық) ескере отырып сабақ жобалау;

Тапсырмаларды бейімдеу жөніндегі әдістемелік жадынамалар;

Бағалау критерийлері: сабақ құрылымын талдау парағы.

**Модуль 4.** Мүмкіндігі шектеулі балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау стратегиялары

Әдістемелік материалдар: жекелендіру және педагогикалық қолдау матрицалары;

Тапсырма: зият бұзылысы бар оқушыны сабақ және сабақтан тыс қызмет аясында қолдау схемасын әзірлеу;

Әлеуметтену және коммуникация картасы;

Рефлексия: мүмкіндігі шектеулі оқушыны қолдау күнделігі.

**Модуль 5.** Білім алуға қолжетімді ортаны ұйымдастыру және пәнаралық өзара әрекеттесу

Материалдар: ортаның қолжетімділік паспортының макеті, командалық жұмыс чек-парағы;

Практика: ППҚҚ отырысының сценарийі, ата-аналармен өзара әрекеттесу алгоритмі;

Әдістемелік карталар: командадағы өзара әрекеттесудің стильдері мен форматтары;

Бағалау: «Мен – қолдау командасында» өзін-өзі бағалау профилі.

**Модуль 6.** Арнайы педагогтің әдістемелік жұмысы және кәсіби дамуы

Үлгілер: авторлық әдістемелік әзірлеме, жарияланым шаблоны;

Нұсқаулық: кәсіби өсу жоспарын құру;

Тапсырма: педагогикалық инновацияны енгізу жобасын әзірлеу және таныстыру;

Өзін-өзі бағалау: кәсіби даму мен мансап перспективалары матрицасы.

Оқу материалдарының формалары:

PDF-брошюралар, интерактивті Google-құжаттар, бейнепрезентациялар, глоссарийлер;

Әр тапсырманы орындауға арналған нұсқаулар;

Қажеттілікке қарай мүмкіндігі шектеулі адамдар үшін бейімделген материалдар;

Барлық материалдар мемлекеттік және орыс тілдерінде қолжетімді.

Қорытынды әдістемелік қолдау:

Жоба бойынша кеңес беру;

Қорытынды жұмыстың құрылымы, рәсімделуі және ұсынылуына қолдау көрсету;

Жоба бағасының критерийлері: мақсатқа сәйкестік, іске асырылу мүмкіндігі, практикалық маңыздылық, педагогикалық жаңашылдық.

Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі тыңдаушылардың: мазмұнды терең түсінуін;

кәсіби құралдарын дамытуды;

нақты педагогикалық әрекеттерге тартылуын;

мүмкіндігі шектеулі оқушыларды қолдау саласында дербес шешімдерді әзірлеу және іске асыруды қамтамасыз етеді.

**Модульдер бойынша өзін-өзі бағалаудың типтік критерийлері:**

| **Критерийлер** | **Бағаланатын аспектілер** | **Бағалау шкаласы (мысал)** |
|---|---|---|
| Модуль мазмұнын түсіну | Тақырыптың негізгі ұғымдарын, нормативтік негіздерін, мақсаттары мен міндеттерін білу | 1 – түсінбедім → 5 – толық түсіндім |
| Практикада қолдану мүмкіндігі | Оқылған материалды өз қызметінде қолдану қабілеті | 1 – қиындық туады → 5 – жеңіл енгіземін |
| Әрекеттегі сенімділік | Диагностикалық, түзету, әдістемелік міндеттерді орындаудағы сенімділік | 1 – сенімсіз → 5 – сенімдімін |
| Құралдарды пайдалану | Шаблондарды, нормативтік актілерді, ЖББ, чек-парақтарды, цифрлық ресурстарды қолдану қабілеті | 1 – қолданбаймын → 5 – үнемі қолданамын |
| Командалық өзара әрекеттесу | Ынтымақтастыққа дайындық, ППҚҚ жұмысына қатысу, әріптестермен және ата-аналармен өзара әрекеттесу | 1 – қиындықтар бар → 5 – тиімді әрекет етемін |
| Рефлексия және даму | Өз қызметін талдау және өсу мақсаттарын қою қабілеті | 1 – талдамаймын → 5 – тұрақты рефлексия жасаймын |
| **Критерийлер** | **Бағаланатын аспектілер** | **Бағалау шкаласы (мысал)** |

Өзін-өзі бағалау формалары:

Модуль бойынша чек-парақ (Google Forms немесе қағаз түрінде)

«Жеке жетістіктер парағы», «дейін/кейін» графасымен

Өз бетінше толтырылатын педагогтің құзыреттілік картасы

Рефлексия күнделігі (қалауы бойынша)

«Менің даму аймақтарым» қорытынды кестесі

Бағдарлама соңындағы қорытынды өзін-өзі бағалау келесіні қамтуы мүмкін:

Негізгі құзыреттіліктер бойынша сенімділік рейтингі (1-ден 5-ке дейін)

Сұрақтарға жауап беру:

Бағдарламада мен үшін жаңа және маңызды болған не?

Мен нені қолдана бастадым?

Алдағы уақытта қай бағытта дамығым келеді?

Жеке кәсіби өсу жоспары (3–6 айға арналған)

Өзін-өзі бағалау қорытынды бағаға әсер етпейді, бірақ тыңдаушылардың өз әрекеттеріне саналы түрде қарауына, ішкі мотивациясын дамытуға және кәсіби өсуге бағдарлануына ықпал етеді. Барлық өзін-өзі бағалау құралдары оқу-әдістемелік пакет шеңберінде ұсынылып, толтыру нұсқаулығымен сүйемелденеді.

## 8. Оқу нәтижелерін бағалау

«Психологиялық-педагогикалық қолдау жүйесіндегі арнайы педагогтің кәсіби құзыреттерін дамытудың заманауи тәсілдері» бағдарламасында оқыту нәтижелерін бағалау жүйесі ашықтық, объективтілік, тәжірибелік бағыттылық қағидаларына негізделген және арнайы педагогтің кәсіби профиліне сәйкес келеді. Ол тек оқу материалын меңгеруді бақылауды ғана емес, сонымен қатар психологиялық-педагогикалық қолдау қызметі (ППҚҚ) жағдайында мүмкіндігі шектеулі білім алушылармен нақты жұмыс істеу үшін қажетті құзыреттіліктердің қалыптасқандығын анықтауға бағытталған.

Бағалау жүйесінің қағидалары:

**Практикалық қолданбалылық:** тыңдаушылардың алған білімдері мен құралдарын кәсіби қызметте қолдану қабілетін бағалауға басымдық беріледі.

**Құзыреттілік тәсіл:** бағалау кәсіби құзыреттіліктерді, соның ішінде soft skills дамытуды көздейді.

**Модульдік және кезеңдік:** әр модуль аяқталғаннан кейін ағымдағы және қорытынды бақылауды қамтиды.

**Формалардың вариативтілігі:** тесттерден бастап мини-кейстерге, тәжірибелік шешімдер әзірлеуге дейін түрлі бағалау түрлері қолданылады.

**Өзін-өзі бағалау және рефлексия:** педагогтің кәсіби өсуі мен сыни ойлау дағдыларын дамытудың маңызды элементі ретінде.

Бағалаудың түрлері мен әдістері:

**1. Ағымдағы бақылау (модульдер бойынша):**

Әр модуль аяқталғаннан кейін жүргізіледі, оның құрамына мыналар кіреді:

Теориялық материалды түсіну бойынша мини-тесттер;

Практикалық тапсырмалар (ЖББ фрагментін әзірлеу, кейсті талдау, диагностикалық картаны толтыру және т.б.);

Ситуациялық тапсырмалар – сипаттамалар негізінде педагогикалық жағдайларды шешу;

Өзін-өзі бағалау – рефлексиялық чек-парақ/құзыреттілік профилін толтыру;

Оқытушы тарапынан кері байланыс.

**2. Тыңдаушының өзіндік жұмысы:**

Төмендегі критерийлер бойынша бағаланады:

тапсырманы орындаудың толықтығы;

модуль мазмұнына сәйкестігі;

дербестік және дәлелдеу деңгейі;

шешімдердің практикалық маңыздылығы және негізділігі.

**3. Қорытынды аттестаттау:**

Курс барысында әзірленіп, қорытынды кезеңде қорғалатын тәжірибелік жоба түрінде ұсынылады.

Қорытынды жобаның нұсқалары:

Жеке білім беру бағдарламасы (ЖББ) немесе бейімделген оқу жоспары;

Педагогтер мен ата-аналарға арналған әдістемелік ұсыныстар;

Авторлық түзете-дамытушылық бағдарламасының фрагменті;

Мүмкіндігі шектеулі балаларды сүйемелдеуге арналған кейс-сценарий немесе дидактикалық материал;

Мектеп деңгейінде әдістемелік жұмысты немесе инновацияны енгізу жоспары.

Қорғау формасы:

жобаны очно немесе қашықтан презентациялау (критерийлерді сақтай отырып);

оқытушы немесе әдістемелік комиссия мүшелерінің сараптамалық бағасы;

өз жұмысына өзіндік бағалау және пікір беру.

Қорытынды жобаны бағалау критерийлері::

| **Критерийлер** | **Ең жоғары балл** |
|---|---|
| Өзектілігі және кәсіби салаға сәйкестігі | 10 |
| Практикалық маңыздылығы және іске асырылу мүмкіндігі | 10 |
| Құрылымдық логикасы, толықтығы, нормативтік дұрыстығы | 10 |
| Әдістемелік сауаттылығы, үлгілерді (шаблондарды) қолдануы | 10 |
| Креативтілігі, педагогикалық икемділігі, бірегейлігі | 10 |
| **Қорытынды балл** | **50 балл** |

Қосымша бағалау түрлері:

Тыңдаушының портфолиосы (қалау бойынша): орындалған тапсырмалар, презентациялар, жұмыс парақтары және рефлексия парақтарының жинағы.

Негізгі модульдер бойынша онлайн-тестілеу (1–4 модульдер): ұйымның шешімі бойынша жүргізіледі.

Қатысу/аяқтау сертификаты: барлық тақырыптарды меңгергенде, тапсырмаларды орындағанда және жобаны сәтті қорғаған жағдайда беріледі.

Бағалаудың кәсіби дамудағы рөлі:

Бағдарламадағы бағалау тек білімді бақылау ғана емес, тыңдаушыны өзін-өзі дамыту, рефлексия жасау және кәсіби ұстанымын ұғыну процесіне белсенді түрде тартудың құралы болып табылады. Аралық және қорытынды бағалау жүйесінің арқасында тыңдаушы өз ілгерілеуін қадағалап, нақты кері байланыс алып, кәсіби өсу аймақтарын анықтай алады.

Қамтамасыз етілетін қолдау және қайта бағалау шаралары:

| | |
|---|---|
| 1. Кеңес беру және сүйемелдеу: | Оқу материалын меңгеруде қиындықтарға тап болған тыңдаушылар келесі мүмкіндіктерге ие:<br>тьютормен қосымша жеке онлайн-консультациялар алу;<br>бейнематериалдарға, шаблондарға және презентацияларға қайтадан қол жеткізу;<br>тапсырмаларды орындау және қорытынды жұмысты бағалау критерийлері бойынша түсініктемелер алу. |
| 2. Тапсырмаларды орындау үшін қосымша уақыт беру: | Тыңдаушының өтініші немесе курс кураторының шешімі бойынша:<br>жеке тапсырмаларды (мысалы, жоба, ЖББ, әдістемелік әзірлеме) орындау мерзімін ұзарту (ең көбі 2 апта);<br>ұйымдастырушының келісімі бойынша қорытынды қорғау немесе қайта тапсыру мерзімін кейінге ауыстыру. |
| 3. Қорытынды жұмысты қайта бағалау: | Егер тыңдаушы қорытынды аттестациядан өтпесе (30 балдан төмен жинаса), ол келесі құқықтарға ие:<br>жоба бойынша сарапшылардың ескертулерін ескеріп, қайта қорғауға; |

| | |
|---|---|
| | не балама тапсырманы орындауға (курс әдіскерімен келісу бойынша). |
| 4. Жартылай қайта оқыту: | Айтарлықтай артта қалған жағдайда тыңдаушыға ұсынылады:<br>жеке модульдер бойынша қайта оқыту (мысалы, тек 2 немесе 3 модуль);<br>консультациялық сүйемелдеумен модуль тапсырмаларын қайта орындау. |
| 5. Академиялық шегерім (кейінге қалдыру) рәсімдеу: | Ерекше жағдайларда (ауру, демалыс, отбасылық жағдайлар) тыңдаушы:<br>курсты кейінгі топпен аяқтау үшін шегерім ала алады;<br>өтілген модульдердің бір бөлігін сақтап (сағаттар есепке алынып), оқуды кейін жалғастыра алады. |

## 9.Курстан кейінгі қолдау

Курстан кейінгі қолдау – біліктілікті арттыру бағдарламасының ажырамас бөлігі болып табылады және тыңдаушылардың кәсіби қызметінде алған білімдері мен дағдыларының тұрақтылығын әрі практикалық қолданысын қамтамасыз етуге бағытталған.

Бұл кезең кәсіби белсенділікті қолдауға, педагогикалық бастамаларды дамытуға, тәжірибе алмасуға және тыңдаушылардың курстан алған нәтижелерін нақты тәжірибеге енгізуіне бағдарланған.

Курстан кейінгі қолдаудың негізгі элементтері:

| Курстан кейінгі қолдаудың мақсаттары:: | | | |
|---|---|---|---|
| жаңа білімдер мен құралдарды жүзеге асыруда әдістемелік қолдау көрсету;; | кәсіби қарым-қатынасты жалғастыру және тәжірибе алмасу үшін жағдай жасау; | консультациялар, супервизия және сараптамалық кері байланыс алу мүмкіндіктерін ұсыну; | педагогтің тәжірибесіне өзін-өзі дамыту және өзін-өзі талдау элементтерін енгізуге ықпал ету. |
| Курстан кейінгі қолдау форматтары: | | | |
| Жеке әдістемелік кеңес беру: | онлайн байланыс арқылы (электрондық пошта, мессенджерлер, LMS платформалары); | | |

| | |
|---|---|
| | ЖББ іске асыру, құжаттаманы жүргізу, ППҚҚ шеңберіндегі өзара әрекеттесу мәселелері бойынша қолдау;<br>тыңдаушылардың педагогикалық әзірлемелерін енгізу бойынша сараптамалық ұсынымдар. |
| Курстан кейінгі вебинарлар және әдістемелік шеберханалар:: | курс аяқталғаннан кейін 1–2 айдан соң тақырыптық онлайн-кездесулер өткізу;<br>тыңдаушылардың сәтті енгізген кейстерін талдау;<br>білімді практикада қолдану кезінде туындаған күрделі сұрақтарға жауаптар беру. |
| Кәсіби қарым-қатынас форумы/тобы: | кәсіби чатқа немесе онлайн-топқа (Telegram, WhatsApp, Google-топтар) қолжетімділік;<br>шаблондармен, құжаттармен, сұраулармен және шешімдермен алмасу;<br>горизонталды тәлімгерлікті ынталан дыру (peer-to-peer қолдау). |
| Онлайн-кітапхана және әдістемелік банк: | курс материалдарына тұрақты қолжетімділік;<br>нормативтік базаны, шаблондарды, нұсқаулықтарды тұрақты жаңарту;<br>жаңа әдебиет, жарияланымдар және іс-шаралар бойынша ұсыныстар. |
| Қорытынды енгізуді ерікті супервизиялау: | өз бағдарламаларын диагностикалау және рефлексиялауға ерікті түрде қатысуға шақыру;<br>жеке білім беру маршруттарын іске асыруды сүйемелдеу;<br>орталық әдіскерлерімен педагогикалық әсерлерді талдау. |
| Қолдау әдістері: | |
| жеке сұраныстарға жауаптар); | практика мен нәтижелерді талдау; |
| сауалнамалар, күнделіктер, талқылаулар; | топтық кейстер шешімі, материалдарды бірлесіп әзірлеу. |
| Ұзақтығы және форматы: | курс аяқталғаннан кейін 12 айға дейін;<br>қашықтан, икемді кесте бойынша;<br>тыңдаушының қалауы бойынша немесе әдіскердің шақыруы бойынша. |

| | |
|---|---|
| Курстан кейінгі қолдаудың нәтижелері: | педагогтің алған білімдерін тәжірибеде қолдау сенімділігінің артуы; |
| | ЖББ , ЖОЖ дұрыс құжаттама формаларын тәжірибеге белсенді енгізу; |
| | кәсіби қоғамдастыққа және әдістемелік белсенділікке қатысудың артуы; |
| | рефлексияның пайда болуы, бастамашылдықтың және одан әрі оқуға дайындықтың өсу. |

## 10.Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

**Заңдар мен нормативтік-құқықтық актілер тізімі**


1.Бала құқықтары туралы БҰҰ Конвенциясы. URI: https://adilet.zan.kz/rus/docs/B940001400_

2.«Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы. URI: https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z070000319_

3.«Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI ҚРЗ Заңы. URI: https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1900000293

4.Мүмкіндігі шектеулі балаларға әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау көрсету туралы Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі № 343 Заңы. URI: https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000343_

5.Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы 2002 жылғы 8 тамыздағы № 345 Заңы. URI: https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000345_

6.Инклюзивті білім беру мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы 2021 жылғы 26 маусымдағы № 56-VII ҚРЗ Заңы. URI: https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z2100000056

7.Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы. Қазақстан Республикасы әділет министрлігінде 2022 жылғы 5 тамызда № 29031 тіркелген. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы. URI: https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029031

8.Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысы. Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023–2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы. URI: https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2300000249

9.Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 бұйрығы. Қазақстан Республикасы әділет министрлігінде

2009 жылғы 17 тамызда № 5750 тіркелген. Педагог лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы. URI: https://adilet.zan.kz/rus/docs/V090005750_

10.Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 31 тамыздағы № 385 бұйрығы. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарын қоспағанда, тиісті үлгідегі және түрдегі білім беру ұйымдарының қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы. URI: https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029329

11.Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4 бұйрығы «Ерекше білім беруді қажет ететін балалардың білім алу қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы».
URI: https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200026618

12.Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 6 сәуірдегі № 130 бұйрығы. Қазақстан Республикасы әділет министрлігінде 2020 жылғы 6 сәуірде № 20317 тіркелген. Педагогтердің жүргізуі міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы. URI: https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000020317

13.Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 29 сәуірдегі № 92 бұйрығы. Қазақстан Республикасы әділет министрлігінде 2025 жылғы 30 сәуірде № 36047 тіркелген. Білім беру ұйымдарындағы психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы. URI: https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2500036047

14.Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 21 мамырдағы № 117 бұйрығы. Мүмкіндігі шектеулі балаларға арнайы психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету стандартын бекіту туралы. URI: https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2500036137

**Негізгі әдебиеттер**

1.Бутабаева Л.А., Ногайбаева Г.А., Исмагулова С.К., Темирбаева М.Ж., Жусип А.Қ. Қазақстан Республикасының жалпы білім беретін мектебіндегі психологиялық-педагогикалық қолдау қызметі мамандарының рөлі // Халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдарының жинағы. Жауапты редактор Е.А.Шумилова. Краснодар, 2022. Б.: 314-318.

2.Абдуразова П.А., Усенбай А.У., Алданазарова М.Ш. Инклюзивті білім беруді дамыту: мүмкіндігі шектеулі оқушыларға арналған химия пәнінен виртуалды зертханалық симуляциялардың әсері мен әлеуеті. 2025-02-26. URI: https://journals.nauka-nanrk.kz/bulletin-science/article/view/5659

3.Абдигапбарова А.Б., Сейтмуратов А.Ж., Менлихожаев С.К. Инклюзивті білім беруде оқушылардың математика пәнінен жетістіктерін бағалау критерийлері. 2024-12-26. URI: https://journals.nauka-nanrk.kz/bulletin-science/article/view/5114

4.Сенгербекова Б., Осман Ж., Сейткасымова Г. Инклюзивті білім берудегі дилеммалар: әдебиеттен алынған сабақтар. 2024-12-26. URI: https://journals.nauka-nanrk.kz/bulletin-science/article/view/6635

5.Yersultanova A., Karelkhan N., Azieva G.T., Uaisova M.S., Abdibekova L.M. Инклюзивті сыныптарда цифрлық сауаттылықты оқытуға арналған білім беру ресурстары. 2023-06-30. URI: https://journals.nauka-nanrk.kz/bulletin-science/article/view/5553

6.Шмидт В.В., Шаболтанова К.Б. Инклюзивті білім беруге қосылған ерекше білім беруді қажет ететін балаларды қолдаудағы мектепке дейінгі ұйым мамандарының өзара әрекеттестігі. 2021. URL: http://localhost:8080/xmlui/handle/123456789/4476

7.Танабаева Г., Боранбаева А. Интеллект бұзылыстары бар мектепке дейінгі жастағы балалардың сөздік қорын ертегілер арқылы дамытудың тәсілдері. 2024. thebulletin, 411(5), 210–226. URL: https://doi.org/10.32014/2024.2518-1467.836

8.Мусабалинова А.А., Полат Ф. Қазақстанның білім беру саясатында мектепке дейінгі инклюзивті білім беруді контекстуализациялау // Педагогикалық ғылымдар хабаршысы. – 2023. – №1. – 32–44 б. URL: https://rep.ksu.kz/bitstream/handle/data/15979/%D0%BF%D0%B5%D0%B4-32-44.pdf?sequence=1&isAllowed=y

9.Мусабалинова А.А., Полат Ф., Жолдасова К.К. Инклюзивті сынып профилі: бағалау құралын мәдени бейімдеу және оның Қазақстандағы мектепке дейінгі білім беру контексінде қолданылуы // Абай атындағы ҚазҰПУ Хабаршысы. «Педагогикалық ғылымдар» сериясы. – 2024. – №3(83). URL: https://bulletin-pedagogy.kaznpu.kz/index.php/ped/article/view/2826/950

10.Федорова Т.Т., Сафина Д.К. Орта кәсіптік білім беру жағдайында мүмкіндігі шектеулі адамдарды оқытудың инновациялық формалары («ТИСБИ» мысалында) // Білім берудегі инклюзия. – 2024. – Т.9, №2 (34). URL: https://www.tisbi.ru/files/prod/home/nauka/gurnal-inklyuziya-v-obrazovanii/50e5f83a2dfdf68fcc5679caa4e9d951.pdf

**Қосымша әдебиеттер**

10.Барлық білім беру деңгейлерінде (балабақша-мектеп-колледж-жоғары оқу орны) сабақтастық пен инклюзивтілік қағидаларын іске асыру бойынша әдістемелік ұсыныстар. – Астана: Ы.Алтынсарин атындағы ҰБА, 2024. – 192 б. URI: https://uba.edu.kz/storage/app/media/INKL%20%20RS%20%20RS%20%20RS%20%2029.03.2024.pdf

11.Шатских А.А. Инклюзивті білім беру: барлық оқушылар үшін тең мүмкіндіктер жасаудағы қиындықтар. 2024-02-23. URI: https://repo.kspi.kz/handle/123456789/7757

12.Заречнева О.И., Михайличенко И.А. Инклюзия = Заманауи білім беру? 2023-02-17. URI: https://repo.kspi.kz/handle/123456789/6479

13.Оспанова А.М., Кантарбаева Д.Е. Инклюзивті білім беру жағдайында тірек-қимыл аппараты бұзылған оқушыларды психологиялық-педагогикалық қолдау жүйесі. 2024-02-23. URI: https://repo.kspi.kz/handle/123456789/7732

14.Гаджиева Л.В., Павлюченко В.И. Жалпы білім беретін мектепте ерекше білім беруді қажет ететін оқушыларды оқытуды жекелендіру формасы ретінде информатика және математика бойынша жұмыс парақтары. 2024-02-23. URI: https://repo.kspi.kz/handle/123456789/7662

15.Фоменко А.С. Инклюзивті білім беру педагогтерінің кәсіби құзыреттіліктерін қалыптастыру. 2024-02-23. URI: https://repo.kspi.kz/handle/123456789/7753

16.Абдуразова П.А., Усенбай А.У., Алданазарова М.Ш. Инклюзивті білім беруді дамыту: мүмкіндігі шектеулі оқушыларға арналған химия пәнінен виртуалды зертханалық симуляциялардың әсері мен әлеуеті. 2025-02-26. URI: https://journals.nauka-nanrk.kz/bulletin-science/article/view/5659